

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Lípánek

Pod okny nám roste lípa,
zrána na ní vrabčák pípá,
píp a píp a píp.

Pak přiletí kosátko,
nafoukne se drobátko
a hned píp a píp.
Ve dvou to jde líp.

Není divu, že i lípa
za chvíli taky pípá,
píp a píp a píp.
Ve třech to jde ještě líp.

Když pak lípa ráno vstává,
všechno si to přepípává...

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

OBSAH

1. Identifikační údaje.....	3
2. Charakteristika mateřské školy.....	4
3. Podmínky vzdělávání.....	4
3.1 Věcné podmínky.....	4
3.2 Životospráva.....	6
3.3 Psychosociální podmínky.....	6
3.4 Organizace.....	7
3.5 Řízení mateřské školy.....	9
3.6 Personální a pedagogické zajištění.....	10
3.7 Spoluúčast rodičů.....	11
4. Organizace vzdělávání.....	12
4.1 Přijímání dětí.....	12
4.2 Organizace vzdělávání.....	13
5. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	15
5.1 Pojetí a podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	15
5.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	15
5.3 Vzdělávání dětí nadaných.....	16
6. Vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	17
7. Charakteristika ŠVP PV „Lípánek“.....	17
7.1 Postavení a cíl ŠVP PV.....	18
7.2 Dlouhodobé koncepční záměry.....	18
8. Vzdělávací obsah.....	20
8.1 Vzdělávací cíle.....	21
8.2 Zásady, principy, metody a formy práce.....	23
8.3 Dílčí projekty a programy.....	27
9. Evaluační systém a pedagogická diagnostika.....	28
9.1 Oblasti evaluace.....	28
9.2 Prostředky evaluace.....	30
9.3 Evaluace procesů v mateřské škole.....	30
Použitá literatura.....	30

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

1. Identifikační údaje

Název Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (ŠVP PV): „Lípánek“

Předkladatel:

Název školy: Mateřská škola Lípánek
příspěvková organizace

Adresa školy: Prosenická Lhota 47, 264 01 Sedlčany

Právní forma: příspěvková organizace

RED-IZO: 691 006 831

IČO: 71 294 732

Jméno ředitelky: Mgr. Marcela Horníková

Kontakty: tel.: 727 831 836

e-mail: ms.prosenickalhota@seznam.cz

web: ms.prosenickalhota.cz

Zřizovatel:

Název zřizovatele: Obec Prosenická Lhota

Adresa zřizovatele: Prosenická Lhota 20, 264 01 Sedlčany

IČO: 00 243 116

Jméno starosty: Petr Červenka

Kontakty: tel.: 318 876 227, 724 181 366

e-mail: prosenickalhota@seznam.cz

web: prosenickalhota.cz

ŠVP PV „Lípánek“

- aktualizoval kolektiv mateřské školy
- schválila pedagogická rada dne 29. 8. 2017
- vydala ředitelka školy Mgr. Marcela Horníková 31. 8. 2017

Aktualizace dokumentu: od 1. 9. 2017

Platnost dokumentu od 1. 9. 2017 Účinnost dokumentu od 1. 9. 2017

Číslo jednací: 121/2017

Činnost příspěvkové organizace: mateřská škola a školní stravování

Doplňková činnost: Stravování veřejnosti

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

2. Charakteristika mateřské školy

Obec Prosenická Lhota se nachází v malebné střeďočeské pahorkatině na hranicích okresu Příbram a Benešov.

Mateřská škola Lípánek je nově vybudovaná jednotřídní mateřská škola s celodenním provozem, která zahájila svoji činnost 1. září 2014.

Mateřská škola sídlí v klidném prostředí na rozhraní obcí Prosenická Lhota a Prosenice. Má výhodnou polohu, dostupnost a možnosti autobusové i individuální dopravy. V bezprostřední blízkosti mateřské školy jsou rodinné domky se zahradami.

Prostory mateřské školy se nacházejí v přízemní budově, která umožňuje bezbariérový přístup. Její součástí je školní kuchyně, která zajišťuje stravování pro děti a zaměstnance mateřské školy a pro cizí strávníky.

K budově mateřské školy patří oplocená zahrada s travnatým povrchem. Její součástí je dřevěný altán, dětské hřiště s herními prvky, pískoviště, záhony a zahradní domek. V těsné blízkosti školy je vybudováno multifunkční hřiště, které využívají děti mateřské školy k pohybovým aktivitám.

Mateřská škola má kapacitu 28 dětí.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Budova mateřské školy je prostorná, dobře vybavená pro pobyt dětí.

Interiér mateřské školy odpovídá moderním trendům. Prostorové uspořádání vyhovuje nejrůznějším skupinovým a individuálním činnostem dětí.

Prostředí ve třídě a v herně umožňuje dětem pohybové, konstruktivní, výtvarné, pracovní a další aktivity odpovídající potřebám dětí předškolního věku. Nábytek je barevný, variabilní, uspořádaný do hracích a pracovních koutků. V místnostech je dostatečné množství didaktických materiálů, hraček a stavebnic, stolních deskových her a dalších pomůcek. Pro hudební činnosti jsou připraveny rytmické nástroje Orffova instrumentáře. Hračky, pomůcky i výtvarný materiál jsou uloženy v otevřených policích a skříňkách s kontejnery a plastovými zásobníky. Vše je dětem dostupné.

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

Prostor se stolečky slouží k výtvarným a pracovním činnostem, k didaktickým hrám, při práci s knížkami, časopisy, ke stolování a k dalším činnostem. Dětské židle a stolky jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům. Pomůcky, hračky a dětské knihy jsou využívány dětmi i pedagogy. K dispozici je audiovizuální technika – dataprojektor s připojením na notebook a rádio s CD. Průběžně je doplňována dětská a učitelská knihovna. Učitelky mohou využívat digitální fotoaparát a počítač s přístupem na internet, který je umístěn v kanceláři mateřské školy a jehož součástí je barevná tiskárna.

Materiální vybavení školy je vyhovující, všechny pomůcky jsou nové, jsou průběžně doplňovány. Pro činnosti s ekologickou tematikou jsou k dispozici přírodovědné pomůcky a obrázky na rozvíjení poznání dětí. Pro dramatické činnosti děti využívají maňásky, loutky i kostýmy. Pro tělovýchovné činnosti slouží aktivní kruh, sportovní a další drobné náčiní.

Třída je oddělena shrnovacími dveřmi od herny, která zároveň slouží ke cvičení a jako prostor pro odpočinek dětí. Je vybavena odpovídajícím zdravotně nezávadným a bezpečným nábytkem a lůžkovinami estetického vzhledu. Herní prostor je částečně pokryt kobercem.

Celkové vybavení hračkami, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku a dává dětem široký prostor k hrám, činnostem i dalším aktivitám, které podporují rozvoj jejich osobnosti.

Vedle třídy je umývárna s toaletami, pisoáry, sprchovým koutem a přebalovací podložkou.

Šatna je vybavena skříňkami, je zde prostor pro vystavení dětských prací. Informační nástěnky pro rodiče jsou umístěny ve vstupním prostoru a v šatně. Vchod je opatřen názvem Mateřská škola Prosenická Lhota.

Děti se podílejí svými výtvary a výrobky na výzdobě interiéru. Dětské práce jsou pravidelně vystavovány ve třídě a v šatně. Nedělená okna mateřské školy jsou zdobena okenními fóliemi a jsou průběžně obměňována podle ročních období a příležitostí. Fotografie ze školních akcí a činností jsou zveřejňovány na webových stránkách školy.

Celá mateřská škola je vytápěna elektrickým podlahovým topením. Je dbáno na to, aby ve všech místnostech byla optimální teplota.

Součástí školy je školní kuchyně, sklad suchých potravin a sklad zeleniny, technická místnost a šatna s toaletou a sprchou pro zaměstnance.

V bezprostřední blízkosti je prostorná školní zahrada, multifunkční hřiště a dětské hřiště, které je vybaveno dřevěným altánem s venkovními tabulemi, multifunkční dvouvěžovou herní sestavou se skluzavkou, vrbovým domečkem, houpačkami, pískovištěm, ohništěm, zahradním

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

domkem, záhony, krmítkem, hračkami, odrážedly a koloběžkami. Umožňuje sportovní vyžití dětí a rozmanité pohybové aktivity.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

3.2 Životospráva

Mateřská škola má vlastní školní kuchyni, která je vybavena moderní technologií v souladu s hygienickými požadavky. Strava je připravována podle norem a receptur, je dodržován spotřební koš.

Strava pro děti je připravována v konvektomatu, který zaručuje malou spotřebu tuků. Připravovaná jídla nejsou přepalována, ale vařena v páře se zachováním všech vitamínů. Do jídelníčku jsou zařazovány zeleninové saláty, ovoce a celozrnné pečivo. Připravují se ovocné čaje, mléčné nápoje, ovocné šťávy a džusy. Pitný režim je zajištěn po celý den.

Děti jsou vedeny ke stolování v klidné, pohodové atmosféře. Volí si samy porci jídla, říkají si o přídavek. Na jídlo je jim poskytováno dostatek času. Děti jsou vhodně motivovány, aby neznámé jídlo alespoň ochutnaly, nejsou do jídla nuceny. Jsou vedeny ke správnému stolování a ke zdravému životnímu stylu. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.

Vedoucí školní jídelny připravuje jídelníček na jeden týden a v předstihu ho zveřejňuje na informační nástěnce ve vstupním prostoru a na webových stránkách školy.

3.3 Psychosociální podmínky

Zaměstnanci mateřské školy vytváří dětem pohodové prostředí, aby se cítily dobře, bezpečně a byly zde spokojeny.

Adaptace každého nově přichozího dítěte do mateřské školy je řešena individuálně podle vzájemné dohody učitelky a zákonných zástupců dítěte. Děti mají možnost trávit první chvíle v mateřské škole společně s rodiči, postupně si zvykají na krátkodobé odloučení. Mateřská škola se snaží, aby se stala pro děti druhým domovem, kam rády chodí a těší se na kamarády, paní učitelky a ostatní zaměstnance a kde nacházejí potřebné zázemí, klid a soukromí.

Jsou jasně stanovena práva a povinnosti dětí, rodičů a zaměstnanců mateřské školy, která jsou podrobně rozpracována v platném školním řádu mateřské školy. Veškeré jednání pedagogů i správních zaměstnanců je nenásilné, přirozené a citlivé. Pedagogové respektují obecné a vývojové

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

zvláštnosti dětí a vytvářejí organizaci dne tak, aby plně respektovala individuální potřeby a odlišnosti dětí. Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem.

Všechny děti mají rovnocenné postavení. Jakékoliv projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné. Věková různorodost kolektivu vede děti k vzájemné pomoci, toleranci a podpoře.

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů, třída je pro děti kamarádkým společenstvím.

Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, dítěti užitečná a prakticky využitelná.

Učitelky se vyhýbají negativním slovním komentářům a podporují děti v samostatných pokusech. Jsou uznalé, dostatečně oceňují a vyhodnocují konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reagují pozitivním oceněním, hodnocení je vždy povzbuzující, konkrétní.

Učitelky se věnují neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem (prevence rizikového chování u dětí), podporují aktivity dětí a spolupráci mezi dětmi, zapojení všech učitelek mateřské školy a spolupráci se zákonnými zástupci dětí.

3.4 Organizace

V mateřské škole je zajištěn pravidelný rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám i aktuální situaci. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

V interiéru mateřské školy mají děti dostatek prostoru a času k spontánním i řízeným činnostem. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností.

Pobyt dětí venku je organizován aktuálně na základě potřeb výchovně vzdělávacího procesu, povětrnostních podmínek a dalších okolností. Za příznivého počasí je výchovně vzdělávací činnost v maximální míře přenášena na školní zahradu, dětské hřiště, do přírodního prostředí v okolí školy. Pobyt venku může být zkrácen nebo zcela vynechán při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách.

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

K odpočinku se využívá herny mateřské školy. Každé dítě má své lehátko a svůj vlastní box na lůžkoviny. Předškoláci, kteří nemají potřebu spánku, odpočívají při čteném nebo reprodukováném textu, potom se s paní učitelkou připravují na školu tak, aby nerušily spící děti. Děti nejsou do spánku nuceny, jsou respektovány biologické potřeby dítěte.

Učitelky se chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor. Formou činnostního učení seznamují děti s poznatky o těle, zdraví a nemoci, hygieně, výživě, osobní svobodě a hodnotách, bezpečné komunikaci, absenci úrazů, významu fyzických aktivit.... Pedagogové trvalým každodenním vedením upevňují hygienické návyky dětí, včetně čištění zubů, respektují fyziologické potřeby (WC, pohyb, odpočinek, ...).

Provoz mateřské školy je zajištěn od 7.00 hod. – 16.00 hod.

Budovu mateřské školy otevírá učitelka, která vykonává ranní službu, budovu uzamyká uklízečka.

Režim dne je přizpůsoben podmínkám mateřské školy, respektuje dobu příchodu a odchodu dětí, jejich věkové zvláštnosti.

- 7:00 – 8:00 Přícházení dětí, ranní hry podle volby dětí, spontánní individuální i skupinové aktivity
- 8:00 – 8:30 Komunitní kruh, seznámení se s tématem dne, plánované činnosti, naslouchání při vzájemném vyprávění, logopedické chvílky, zpěv, ranní cvičení nebo pohybové hry
- 8:30 – 8:50 Hygiena, svačina
- 8:50 – 9:30 Integrované didakticky cílené celky, programově řízené činnosti a aktivity zaměřené na vzdělávací činnost ve skupinkách i individuálně, pohybové aktivity, spontánní hry
- 9:30 – 11:45 Pobyť venku, příp. náhradní činnosti, hygiena
- 11:45 – 12:30 Oběd, hygiena, čištění zubů
- 12:30 – 14:15 Spánek a odpočinek, rozšiřující činnosti pro předškoláky s nižší potřebou spánku – Předškoláček, Angličtinka
- 14:15 – 14:45 Vstávání, hygiena, svačina
- 14:45 – 16:00 Individuální didakticky cílené činnosti, řízené volné činnosti a aktivity zaměřené na hry, zájmovou činnost a pohybové aktivity dětí, v letním období pobyt dětí na školní zahradě, postupné odcházení dětí

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

Uvedené časy jsou pouze orientační. Veškeré činnosti a aktivity jsou voleny a prováděny s ohledem na zájmy a potřeby dětí tak, aby byly respektovány psychohygienické podmínky vzdělávání.

Odchod dětí domů po obědě je umožněn od 12:15 do 12:30 hodin.

Denní řád je dostatečně pružný, učitelky reagují na individuální možnosti dětí – vývojové i individuální (tempo dětí, dostatek pomůcek, učební styl), na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování – jednájí nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu a relaxace, plně se věnují dětem a jejich vzdělávání, využívají aktivizující a činnosti metody a motivace.

Učitelky vytváří podmínky pro skupinové, individuální i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách, pedagogové dbají na vyváženost spontánních a řízených činností a aktivit.

Učitelky poskytují dětem, i těm co přichází do mateřské školy později nebo naopak odchází dříve, dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity, pohybové a sportovní hry, hudebně pohybové činnosti.

Při stolování jsou děti vedeny k samostatnosti při chození si pro jídlo, nalévání nápojů, sklizení ze stolu a odnášení nádobí po jídle. Děti mají možnost volby množství pokrmu i druhu potravin.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí, děti mají možnost uchýlit se do klidného koutku, neúčastnit se společných činností.

Jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci, úkoly a odpovědnosti všech zaměstnanců jsou vymezeny pracovními náplněmi.

Škola má vytvořen funkční informační systém – průběžné informace zajišťuje ředitelka školy osobně, ostatní informace jsou předávány a diskutovány na poradách, přeposílány emaily.

Ředitelka vypracovává a aktualizuje školní vzdělávací program ve spolupráci s učitelkou. Třídní vzdělávací program se dotváří tvořivě v průběhu školního roku v podobě situačního

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

plánování. Učitelky ho zpracovávají písemnou formou. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy.

Na začátku školního roku jsou vypracovány přehledné plány, všichni zaměstnanci jsou s jejich obsahem seznámeni na zahajovací poradě. Zápisy z porad zajišťuje učitelka.

Informovanost rodičů se uskutečňuje formou informační nástěnky, individuálními rozhovory, prostřednictvím webových stránek, na rodičovských schůzkách a na neformálních setkáních.

V mateřské škole je vytvořeno ovzduší vzájemné důvěry a otevřené komunikace, ředitelka přiměřeně respektuje názor učitelky, ponechává jí dostatek pravomocí. Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců školy, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

Mateřská škola úzce a neformálně spolupracuje se zřizovatelem Obcí Prosenická Lhota. K důležitým spolupracovníkům dále patří:

- PPP Příbram
- Logopedická ambulance Sedlčany
- Mateřská škola Křečovice
- Základní škola Sedlčany
- Městská knihovna Sedlčany
- Obecní knihovna Prosenická Lhota
- Sbor dobrovolných hasičů Prosenická Lhota
- Myslivecký spolek Bříza Prosenická Lhota
- Policie ČR Sedlčany

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Počet pedagogických zaměstnanců – 2, počet provozních zaměstnanců – 2:

- ředitelka školy
- učitelka
- kuchařka
- uklízečka

V mateřské škole pracuje ředitelka, která splňuje odbornost a kvalifikaci a učitelka s odborným vzděláním.

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče. Každý den je ve třídě zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek minimálně v rozsahu dvou a půl hodin.

Pedagogové pravidelně sledují průběh předškolního vzdělávání. Analyzují věkové a individuální potřeby dětí, zajišťují profesionální péči o děti, jejich výchovu i vzdělání. Realizují individuální i skupinové činnosti směřující cílevědomě k rozvoji dětí, k rozšiřování jejich kompetencí, schopností, dovedností, poznatků a postojů. Provádějí evaluační činnost, sledují a posuzují účinnost vzdělávacího programu, kontrolují a hodnotí výsledky své práce, sledují a hodnotí individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení, kontrolují a hodnotí podmínky, v nichž se vzdělávání uskutečňuje. Výsledky evaluace samostatně uplatňují v projektování i v procesu vzdělávání.

Pedagogové realizují vzdělávání tak, aby se děti cítily v pohodě po stránce fyzické, psychické i sociální, aby se rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a možnostmi a současně byl podněcován jejich harmonický rozvoj, aby děti měly dostatek podnětů k učení a radost z něho. Posilují sebevědomí dětí, jejich důvěru ve vlastní schopnosti, vedou děti tak, aby měly možnost vytvářet a rozvíjet vzájemné vztahy. Dostatečně podporují a stimulují rozvoj řeči a jazyka dětí. Seznamují děti se vším, co je pro jejich život a každodenní činnosti důležité. Využívají odborných metodik a uplatňují didaktické prvky odpovídající věku a individualitě dětí.

Pedagogové analyzují vlastní vzdělávací potřeby, vzdělávají se a sebevzdělávají. Ředitelka podporuje další růst profesních kompetencí sebe a učitelky a vytváří podmínky pro další vzdělávání.

Pedagogové přijímají názory partnerů ve vzdělávání (rodičů, zřizovatele) a na získané podněty reagují, jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem. Specializované služby jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (dětský pediatr, PPP Příbram, odborný logoped).

3.7 Spoluúčast rodičů

U rodičů panuje ve vztazích oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat.

Učitelky sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, snaží se jim porozumět a vyhovět. Pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji učení, domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.

Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje: rodičovské schůzky, informační nástěnka, webová stránka, Lhotecký zpravodaj, dny otevřených

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

dveří, individuální rozhovory. Projevili zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu školy, při řešení vzniklých problémů apod.

Rodiče mohou využít nabídky fotografování dětí v mateřské škole, průběžně nabízíme odbornou a dětskou literaturu s možností objednávek.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů a akcí školy (společné aktivity, tvořivé dílny) a podle svých možností pomáhat při jejich zajišťování (příprava občerstvení).

Rodiče podporují mateřskou školu sponzorskými dary – materiální výpomoc i finanční dary. Spolupracujeme s rodiči při získávání různorodých materiálů pro činnosti dětí.

Učitelky pomáhají zajišťovat rodičům spolupráci s odborníky. Chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech, jednájí s rodiči ohleduplně, taktně, a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

Učitelky nezasahují do života a soukromí rodiny. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě.

.

4. Organizace vzdělávání

4.1 Přijímání dětí

Do mateřské školy jsou přijímány děti v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání, v platném znění.

Vzdělávání dětí mateřské školy probíhá v jedné heterogenní třídě. Do mateřské školy jsou přijímány děti zpravidla od 3 do 6 let, které jsou způsobilé účastnit se vzdělávací činnosti a jsou přiměřeně samostatné. Mohou být přijaty i děti mladší 3 let, které jsou připraveny plnit požadavky stanovené Rámcovým vzdělávacím programem předškolního vzdělávání a Školním vzdělávacím programem. Třída je naplněna do počtu 24 dětí. Při větším zájmu může ředitelka školy požádat zřizovatele o výjimku a naplnit třídu do počtu 28 dětí.

Kritéria přijímacího řízení jsou stanovena ve vnitřní směrnici školy, termín, místo a dobu přijímacího řízení stanoví ředitelka školy po dohodě se zřizovatelem – bývá převážně v měsíci květnu předcházejícího školního roku, pro který bude dítě do mateřské školy zapsáno.

O termínech zápisu je veřejnost informována prostřednictvím www stránek mateřské školy a informační nástěnky pro rodiče.

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

Ředitelka rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce.

Ředitelka mateřské školy informuje rodiče o přijetí dítěte „Rozhodnutím o přijetí dítěte“. K předškolnímu vzdělávání se přednostně přijímají děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné, děti, které se přijímají přednostně, děti, které mají místo trvalého pobytu ve stanoveném školském obvodu mateřské školy a ostatní děti seřazené podle věku, viz Kritéria pro přijetí dítěte do mateřské školy.

Při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání je třeba dodržet podmínky stanovené § 34 a § 165 zákona č.561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a § 50 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

O přijetí dítěte uvedeného v §16 odst. 9, se zdravotním postižením, rozhodne ředitelka na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost.

Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku.

4.2 Organizace vzdělávání

Denní program dětí se skládá ze spontánních hravých činností, pohybových aktivit řízených i volných a dalších činností programově řízených. Časové rozvržení těchto aktivit je orientační, jednotlivé časy se mění podle potřeb a přání dětí, plánovaných aktivit školy.

V době od příchodu dětí do zahájení komunitního kruhu učitelka vytváří dětem podmínky pro hru, nabízí hračky, cíleně navozuje hru a usměřňuje aktivitu dětí, společně s dětmi vytváří pravidla pro vzájemné soužití ve třídě.

V ranních hrách nenásilně rozvíjí dětskou fantazii, smysl pro kamarádství, vzájemnou pomoc a volní vlastnosti (dokončit hru, uklidit hračky, pomoc ostatním kamarádům), cíleně rozvíjí dítě při individuálních a skupinových činnostech. Pohybové aktivity pomáhají dětem přirozenou cestou uvolnit vnitřní napětí, rozvíjí motorické schopnosti a základní pohybové dovednosti. Učitelka neurčuje pevná pravidla, jen dětem nabízí vhodné pomůcky nebo náměty a vždy zajišťuje bezpečnost dětí.

Děti se ráno scházejí poprvé společně v komunitním kruhu uprostřed třídy na koberci. Vzájemně se pozdraví. Cílem tohoto seskupení je vést děti k tomu, aby si při vzájemném sdílení zážitků naslouchaly, aby se seznámily s tématem dne. Při vzájemném sdílení používáme pravidlo: Když jeden mluví, ostatní mu naslouchají. Každé dítě má příležitost mluvit nebo tuto příležitost

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

odmítnout. Vzájemné sdílení je důležitým prvkem pro psychohygienu (rozvoj empatických dovedností a k posílení pocitu sounáležitosti mezi ostatními dětmi). Přijetí ostatními dětmi napomáhá vhodnému sebepřijetí a rozvoji sebeúcty. Tím vším poznávají děti samy sebe, získávají důležité sociální zkušenosti a učí se vycházet s lidmi.

Řízené pohybové aktivity jsou promyšlené učitelkou, motivované a cílené prováděné formou ranních cvičení, tělovýchovných chviliek v mateřské škole nebo venku.

Při integrovaných didakticky cílených celcích je zajištěno souběžné působení dvou učitelek ve třídě. Programově řízené činnosti jsou zařazovány zpravidla denně, podle potřeb dětí a záměrů učitelky. Forma provedení a způsob organizace dětí vychází ze zájmů a schopností dětí i nahodilých situací. Činnosti se mohou uskutečňovat společně se všemi dětmi, se skupinkou dětí nebo individuálně. Záleží zcela na učitelkách, jakou formu výchovné aktivity si zvolí. Na závěr děti zhodnotí, jak se jim pracovalo, které činnosti je nejvíce zaujaly, co nového se naučily. Takové hodnocení je důležitým prvkem sebereflexe, rozvoje slovní zásoby a souvislého vyjadřování.

Při všech činnostech je využíváno spontánních nápadů dětí a je jim poskytován dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jejich vlastní plán, je zde zastoupeno také záměrné – cílené a plánované učení. Činnosti probíhají především formou nezávazné dětské hry na základě zájmu a vlastní volby dítěte. Ve velké míře je uplatňováno situační učení, dítě se tak učí dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápe jejich smysl.

Po obědě následují tzv. klidové činnosti (četba nebo poslech pohádky, příběhu, poslech relaxační hudby). Před spaním se převlékají do ložního prádla. Děti odpočívají 1 – 2 hodiny.

Předškolní děti, které nemají potřebu spánku, se po odpočinku (min. půl hodiny) věnují rozšiřujícím činnostem ve třídě. V průběhu činností se děti připravují na vstup do základní školy a jsou seznamovány se základy anglického jazyka.

Po odpolední svačince jsou dětem nabízeny zájmové odpolední činnosti, individuální a skupinové manipulační, pracovní činnosti, společné konzultace s rodiči související se vzděláváním dětí.

Vzdělávání dětí je zpracováno do integrovaných bloků, tematických částí a podtémat, která nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Dítěti nezprostředkováváme izolované poznatky nebo jednoduché dovednosti. Získaná zkušenost je komplexní a pro dítě prakticky využitelná. Dítě získává skutečné činnostní výstupy – kompetence.

5. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

5.1 Pojetí a podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Učitelky mateřské školy vytváří optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá souběžně s ostatními dětmi. Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami jsou poskytována podpůrná opatření, která bezplatně realizuje mateřská škola. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně stanoví mateřská škola bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a samostatně zpracuje Plán pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně stanoví ŠPZ po projednání s mateřskou školou a zákonným zástupcem dítěte a na základě doporučení ŠPZ a písemného informovaného souhlasu zákonných zástupců dítěte zpracuje Individuální vzdělávací plán (IVP).

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami volí učitelky a ostatní zaměstnanci, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí, vhodné vzdělávací metody, formy a prostředky, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními. Úzce spolupracují se zákonnými zástupci dítěte, komunikují s nimi a předávají jim potřebné informace. Učitelky spolupracují s dalšími odborníky, využívají služeb ŠPZ.

Učitelky zajišťují podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními s ohledem na individuální potřeby a možnosti dětí, na jejich vývojová a osobnostní specifika. Při plánování a organizaci činností uplatňují princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu. Při vzdělávání dětí realizují všechna stanovená podpůrná opatření.

Mateřská škola zajistí podle stupně přiznaného podpůrného opatření přítomnost asistenta pedagoga a v souladu s právními předpisy sníží počet dětí ve třídě.

5.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Mateřská škola identifikuje speciální vzdělávací potřeby. Učitelky vedou portfolia dětí a pedagogickou diagnostiku. Do konce října zjišťují odchylky ve výkonech, chování a projevech dětí. O zjištěných skutečnostech pohovoří s rodiči dítěte.

Učitelky navrhnou podpůrná opatření prvního stupně. Vypracují PLPP, který obsahuje charakteristiku dítěte (silné, slabé stránky, popis jeho obtíží, aktuální zdravotní stav dítěte a další okolnosti ovlivňující nastavení podpory), stanovení cílů rozvoje dítěte, podpůrná opatření

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

v mateřské škole (specifikaci úprav metod práce s dítětem, organizaci jeho vzdělávání, kritéria hodnocení dítěte, pomůcky, požadavky na organizaci práce učitelek), po dohodě s rodiči podpůrná opatření v rámci domácí přípravy, podpůrná opatření jiného druhu (respektování zdravotního stavu dítěte, rodinné situace, vztahových problémů, postavení dítěte ve třídě) a způsoby a termíny vyhodnocení účinnosti PLPP. S plánem je seznámena ředitelka mateřské školy.

Po třech měsících realizace PLPP učitelky vyhodnotí jeho účinnost. Pokud zjistí, že podpůrná opatření stačí k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte, jsou podpůrná opatření realizována po dobu, kdy jsou efektivní v dosahování stanovených cílů rozvoje dítěte. Pokud zjistí, že opatření nestačí a u dítěte nenastalo očekávané zlepšení ve výkonech, chování a projevech, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití ŠPZ za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Škola pro účel diagnostiky dítěte v ŠPZ vypracuje zprávu o poskytnuté pedagogické podpoře, ve které uvede, jaký problém ve vzdělávání dítěte nastal, jaká podpůrná opatření byla uplatňována a jak jsou vyhodnocena.

ŠPZ provede diagnostiku dítěte a na jejím základě stanoví, zda je v kompetenci školy pokračovat v podpůrném opatření prvního stupně (s návrhem jiných opatření) nebo zda jsou speciální potřeby dítěte natolik závažná, že je třeba využít podpůrná opatření vyššího stupně. Pak je již dítě vyšetřováno tímto zařízením.

Pokud ŠPZ přizná dítěti podpůrná opatření druhého až pátého stupně, mateřská škola zpracuje nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení IVP, podle kterého je dítě se speciálními vzdělávacími potřebami vzděláváno. IVP obsahuje osobní údaje dítěte, cíle vzdělávání a priority dalšího rozvoje dítěte, metody výuky, úpravy obsahu vzdělávání, organizace výuky, způsob zadávání a plnění úkolů, hodnocení dítěte, pomůcky a učební materiály, podpůrná opatření jiného druhu, personální zajištění, spolupráce se zákonnými zástupci dítěte, jména učitelek, které se podílejí na vzdělávání dítěte a jméno pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje.

5.3 Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří podmínky pro rozvoj osobnosti každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti.

Dítě, které vykazuje známky nadání je podporováno tak, aby se jeho nadání projevilo a dále rozvíjelo. Nadané děti mají jiné zájmy než jejich vrstevníci, liší se motorikou, kreativitou, intelektem, úrovní řeči, sociálními projevy i vyšší úrovní v dalších specifických oblastech. U předškolních dětí se schopnosti a nadání projevují časným čtením, bohatou slovní zásobou,

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

zájmem o encyklopedie, velkou zručností při práci se stavebnicemi, mimořádnými schopnostmi pohybového a uměleckého charakteru. Učitelky nadaným dětem věnují zvýšenou pozornost, doplňují vzdělávání další vzdělávací nabídkou podle zájmu dítěte.

Pokud učitelky vyzorují mimořádné schopnosti a nadání pohovoří s rodiči dítěte a doporučí vyšetření dítěte odborníkem ve ŠPZ, který stanoví odborným testováním míru nadání dítěte a případně doporučí stupeň podpůrných opatření. Na základě doporučení ŠPZ a metodické pomoci vypracuje mateřská škola IVP a zajistí pro dítě odpovídající podmínky.

6. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola organizuje předškolní vzdělávání pro děti od dvou let věku s ohledem na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí.

Škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

Prostředí školy poskytuje dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňuje variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečuje možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte a dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.

Škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami ve spolupráci se zákonnými zástupci dítěte. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách nebo individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitelky uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, aktivně podněcují pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Péče o děti od dvou do tří let je organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

7. Charakteristika ŠVP PV „Lípánek“

Motto: „Je úžasné, co děti dokáží, když jim k tomu dáme příležitost.“

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

7.1 Postavení a cíl ŠVP PV

Školní vzdělávací program je hlavním dokumentem pro výchovně vzdělávací práci, podle potřeb mateřské školy může být dotvářen a upravován. Změny jsou prováděny formou aktualizace celého dokumentu.

Školní vzdělávací program je výchozím materiálem pro třídní vzdělávací program, který je tvořen formou situačního projektování.

Cílem ŠVP PV „Lípánek“ je umožnit dětem uspokojovat jejich potřeby, rozvíjet jejich dovednosti a orientovat se v okolním světě.

Program vyváženě zahrnuje všechny oblasti vzdělávání. V programu se zaměřujeme na rozvoj celé osobnosti dítěte. Jedná se zejména o oblast fyzickou, psychickou, morální, sociální, jazykově literární, estetickou, poznávací a experimentální, pracovní dovednostní, včetně jemné motoriky, zdraví apod. Činnosti, jejich obsah a náročnost jsou voleny vzhledem k věku dětí.

Specifickou pozornost věnujeme získávání klíčových kompetencí potřebných nejen na přípravu dítěte na školu, ale hlavně na přípravu dětí pro život.

Přestože mateřská škola je zařízením kolektivní, umožňujeme dětem v co největší míře možnost přirozeného volného pohybu, individuálního tempa, učíme je samostatnému rozhodování, nabízíme dětem činnosti diferencované podle jejich schopností a zájmu, mají možnost výběru či odmítnutí.

Dětem se specifickými vzdělávacími potřebami a dětem nadaným věnujeme individuální pozornost. Učitelky zpracovávají Plán pedagogické podpory nebo Individuální vzdělávací plán, užívají různé pomůcky, metody a formy práce. Pro dvouleté děti se učitelky stávají jistotou a oporou v každodenním dění. Přizpůsobují dětem organizaci, střídají nabídky činností, trénují návyky a praktické dovednosti a ponechávají jim prostor pro volné hry a pohybové aktivity. Děti s logopedickými vadami dochází k odbornému logopedovi.

Vazba na rodinu a vztahy s rodiči jsou nezastupitelné.

7.2 Dlouhodobé koncepční záměry

Posláním naší mateřské školy je:

- vytvářet pro děti vstřícné, estetické a podnětné prostředí
- předávat a zprostředkovávat dětem základní životní zkušenosti formou prožitků v přirozeném prostředí ve skupině vrstevníků, cestou výchovy a vzdělávání, založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

- rozvíjet samostatnost, zdravé sebevědomí, sebejistotu a tvořivost dětí a tím vytvořit základy celoživotního vzdělávání

Oblasti plnění:

1. ADAPTACE aneb ZVLÁDNU TO S ÚSMĚVEM

Úspěšná adaptace dítěte na začátku docházky ovlivňuje kvalitu dalšího pobytu a je tudíž předpokladem pozitivního výchovného působení mateřské školy na dítě.

Snahou mateřské školy je nenásilné, postupné přizpůsobování dětí na uspořádání dne. V prvních dnech přítomnost rodičů v mateřské škole, pokud to dítě vyžaduje. Klást přiměřené požadavky na dítě a posilovat jeho pocity při činnostech, které nezvládá. Navazovat kladný citový vztah mezi dítětem a učitelkou.

Úspěšné zvládnutí vstupu do mateřské školy znamená, že pedagogové získali dítě natolik, že se opakovaně začíná na pobyt ve škole těšit, má zájem o společnost jiných dětí, je schopno krátkodobého odloučení od rodiny. Adaptace je velmi důležitý proces a je třeba, aby byl pečlivě sledován a řízen v úzké spolupráci s rodiči.

2. HRY DĚTÍ aneb KDYŽ SI HRAJI – NEZLOBÍM

V předškolním věku se dítě učí celým životem, tedy i životem prožitým v mateřské škole.

Hlavní činností je hra, proto je třeba poskytovat dětem dostatečný prostor, čas a prostředky pro spontánní hru, vycházející z přirozených potřeb a zájmů. Umožňovat dětem různé druhy her, nemařit žádné pokusy ani snahy o hru, ale naopak dětskou hru obohacovat, rozvíjet a využívat všech výchovných možností, které hra dětem poskytuje. Ze hry je možné posoudit, jak si bude dítě počínat v jiných vývojově pozdějších činnostech. Pokud chce dítě raději odpočívat, relaxovat ve svém koutku, je to jeho volba.

3. TĚLESNÁ POHODA aneb MÁM RÁD POHYB

K rovnoměrnému vývoji organismu děti potřebují, aby byly zcela samozřejmě uspokojovány jejich každodenní tělesné potřeby, tzn. vycházet z toho, aby měly dostatek pohybu spontánního i řízeného. Nezapomínat pravidelné zařazování pohybových chvil.

Při pohybové výchově využívat sportovní vybavení školy, přírodní a technické okolní prostředí, hrát míčové a jiné hry, používat a jezdit s dětskými dopravními prostředky, pohybovat se v přírodě a překonávat přirozené překážky při vycházkách.

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

4. DUŠEVNÍ POHODA aneb MÁM RÁD POHODOVÉ PROSTŘEDÍ

Posilovat a povzbuzovat sebedůvěru dětí spolu se schopností sebehodnocení. Vytvářet kladný vztah k vlastní osobě i k druhým. Umět prožít úspěch, ale současně se dokázat vyrovnat i s neúspěchem. Chránit dítě před situacemi, které nezvládá a které jsou pro něj stresující. Vybírat takové výchovné prostředky, které dítě dokáže zvládnout, což posiluje a podporuje jeho sebevědomí. Vytvářet radostnou pohodu, umožňovat plnění přirozených potřeb dětí a všech zaměstnanců školy, neboť pohoda pedagogů se přenáší na děti v kladném i záporném smyslu.

5. CESTY ZA POZNÁNÍM aneb POZNÁVÁM SVĚT S RADOSTÍ

Při poznávání okolního světa je důležité, aby si mnoho věcí mohly děti vyzkoušet v praxi. Samy poznávají souvislosti, vytvářejí si na základě praktických zkušeností své postoje a názory, své poznávání prožívají. Brát dětské názory vážně, společně hledat správná řešení a závěry. Nabízet dětem stále něco nového, netradičního, vytvářet nejrůznější hrací kouty a možnosti. Neopomínat dodržování pedagogických zásad a hlediska estetiky, hygieny a bezpečnosti.

Mateřská škola prakticky aplikuje environmentální výchovu a řeší problematiku posilování kontaktu dětí s přírodou. Rozmanitými způsoby utváří postoje dětí k přírodě, propaguje trvale udržitelný přístup k životu, rozvíjí citlivost a ohleduplnost k přírodě. Umožňuje prožití kontaktu s živými tvory, zařazuje aktivity zaměřené na ochranu životního prostředí, zdravý životní styl a poznávání lidových zvyků a tradic.

8. Vzdělávací obsah

Obsah vzdělávání je v ŠVP PV rozpracován do pěti integrovaných bloků. Jednotlivé integrované bloky obsahují tématické části, se kterými tvořivě pracujeme. Mohou mít různou délku, která se odvíjí od námětu, charakteru činností, a hlavně zájmu dětí. Integrované bloky svým obsahem vzájemně na sebe navazují, doplňují se a prolínají. Snažíme se pracovat cílevědomě, respektujeme cíle a záměry vzdělávání, směřujeme svoji práci k osvojení očekávaných kompetencí. Časový prostor pro realizaci ŠVP zůstává otevřený, dostatečně volný s prostorem pro aktuální situace, pro aktivní vstup dětí i tvořivost učitelky.

ŠVP PV je dokument, který se stále vyvíjí, úzce souvisí s průběžným získáváním zkušeností, se stálým vzděláváním pedagogů a postupnými změnami podmínek.

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

Tématické celky v jednotlivých integrovaných blocích jsou vzájemně propojeny, promítají se do pěti vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací oblasti pro předškolní vzdělávání:

1. Biologická oblast	Dítě a jeho tělo
2. Psychologická oblast	Dítě a jeho psychika
3. Interpersonální oblast	Dítě a ten druhý
4. Sociálně-kulturní oblast	Dítě a společnost
5. Environmentální oblast	Dítě a svět

K rozvíjení dětí v těchto oblastech využíváme denní pohybové hry, cvičení, taneční průpravu a hudební výchovu, zpěv a instrumentální činnosti, kreslení, malování, modelování a další výtvarné techniky, četbu, vyprávění, dramatizaci, poslech, samostatný mluvní projev dětí atp. Ústřední činností dětí zůstává hra, která je provází celý den, prolíná se všemi činnostmi a je jí věnována mimořádná pozornost.

Průběžné naplňování dílčích cílů směřuje k dosahování dílčích kompetencí, které jsou základem pro postupné budování klíčových kompetencí, vyjádřených v podobě výstupů.

Klíčové kompetence pro předškolní vzdělávání:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence činnostní a občanské

8.1 Vzdělávací cíle a záměry

- rozvíjíme a podporujeme samostatnost dítěte
- rozvíjíme zdravé sebevědomí
- klademe základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb
- učíme je zdravému životnímu stylu, uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání
- upřednostňujeme smyslové vnímání jako základ veškerého přirozeného poznávání
- podporujeme přirozený pohyb v přírodě s uvědoměním si důležitosti její ochrany

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

- maximálně podporujeme rozvoj komunikativních dovedností

Cílem je:

- aby se děti cítily bezpečně a zažívaly pocity úspěchu
- respektovat jejich jedinečnost, jejich možnosti, jejich individualitu
- aby byly děti šťastné a spokojené a aby v péči o ně byla společně s rodiči vytvořena cesta spolupráce, vzájemné důvěry a otevřenosti

Při své práci se řídíme rámcovými cíli uvedenými v RVP PV:

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnost učení a poznání

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost
- systematicky rozvíjet řeč dítěte
- rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání
- podporovat stále dokonalejší chápání světa, porozumět věcem a jevům kolem sebe
- rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnat se s nimi

2. Získávání osobní samostatnosti a projevovat se jako samostatná osobnost působící na okolí

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- rozvíjet poznání sama sebe, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vést děti k zájmu podílet se na společném životě a činnostech
- vést děti k poznání, že mohou jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodnou a co udělají, také odpovídají

3. Osvojení si základů, na nichž je postavena naše společnost

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, stejná hodnota a rovnost všech lidí

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

- soucítit se slabými a ohroženými, pečovat o druhé, uznávat hodnoty spojené se zdravím, životním prostředím a životem
- vytvářet vzájemné vztahy mezi lidmi
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, podílet se na činnostech a rozhodnutích
- vést děti k sociální soudržnosti, k porozumění pro rozdílné hodnoty a pro vzájemné sbližování
- vytvářet prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně, zažívají pocity úspěchu, kde respektujeme jejich jedinečnost, jejich možnosti, jejich individualitu.

8.2 Zásady, principy, metody a formy práce

- zajišťujeme rovný přístup všech dětí k veškerým činnostem
- respektujeme individualitu dítěte
- upřednostňujeme svobodnou volbu činností, nenásilné vedení dítěte
- vytváříme radostnou, laskavou a vstřícnou atmosféru
- propagujeme otevřenost k rodičům i veřejnosti
- umožňujeme dětem zkoumání a objevování okolního světa
- nacházíme odpovědi na otázky dětí
- rozvíjíme hrou i řízenou činností komunikativní schopnosti dětí
- uplatňujeme formy prožitkového a kooperativního učení
- využíváme dětské spontánnosti a nápodoby
- vedeme ke vzájemnému respektování, soucítění, pomoci
- dbáme na bezpečí dětí
- dbáme na dodržování pravidel

1. integrovaný blok – POZNÁVÁME SVĚT

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

2. integrovaný blok – SLUNCE SVÍTÍ VŠEM

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

3. integrovaný blok – ŽIJEME MEZI LIDMI

Klíčové kompetence:

- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

4. integrovaný blok – NUDU NEMÁ NIKDO RÁD

Klíčové kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

5. integrovaný blok – JÁ, JENOM JÁ

Klíčové kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

8.3 Dílčí projekty a programy

Během školního roku probíhají akce, které jsou zařazovány každoročně a stávají se tradicí mateřské školy:

- září – slavnostní zahájení školního roku
- říjen – společná akce s rodiči a dětmi
- listopad – rozsvěcování vánočního stromu
- prosinec – mikulášská nadílka, vánoční besídka
- leden – zimní radovánky
- únor – maškarní karneval
- březen – společná akce s rodiči a dětmi
- duben – Den Země, pálení čarodějnic
- květen – besídka pro maminky, fotografování, vítání občánků,
- červen – rozloučení s předškoláky

Tyto jsou doplněny dalšími příležitostnými akcemi – divadelní představení, návštěva knihovny a muzea, exkurze k hasičům, sportovní zápolení, výlety.

Součástí třídního vzdělávacího programu (TVP) v naší mateřské škole jsou celoroční projekty, které prolínají výchovně vzdělávacími činnostmi.

Z oblasti environmentální výchovy jsou do ročního výchovně vzdělávacího plánu příležitostně zařazeny:

- dovednostní a tvořivé práce s rostlinnými a živočišnými přírodninami a materiály z neživé přírody
- programy, ve kterých se děti seznámí se základy pěstování rostlin, prací na záhonech a se základy chovatelství
- programy na seznámení dětí s ekosystémy, při kterých děti projdou okolní krajinou, seznámí se s jejími přirozenými obyvateli a s vlivem člověka
- programy zaměřené na sledování proměn na rostlinách, v chování zvířat, proměn v krajině, počasí
- terénní vycházky a exkurze v okolí školy a obce, poznávání přírodních zajímavostí
- slavnostní a sváteční programy, oslavy lidového roku, tradice a zvyky a pořádání kulturních a společenských akcí
- celodenní výlety spojené s aktivitami, které vedou k pochopení vztahů lidí a přírody a umožní kontakt se zvířaty

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

Další typy projektů:

PŘEDŠKOLÁČEK – rozvoj motoriky, grafomotoriky, myšlenkových procesů, předmatematických představ, předčtenářské gramotnosti, smyslového vnímání, prostorových představ, sociálních dovedností a samostatného plnění jednoduchých úkolů

ANGLIČTINKA – seznámení s prvními slovy cizího jazyka formou her, říkanek a písniček

HEZKÝ ÚSMĚV – čištění zoubků po obědě

9. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

Cílem evaluace je ověřovat správnost, efektivnost a kvalitu všech činností v mateřské škole, včetně podmínek a vybavení školy. Do evaluace jsou zapojeni všichni zaměstnanci školy, zákonní zástupci dětí i děti, podílejí se na ni a vytvářejí zpětnou vazbu, která slouží pro další náměty ke zkvalitnění práce školy. Je brán zřetel i na pohled zřizovatele a širší veřejnosti, nové poznatky ve vzdělávání dětí a výsledky kontrol ČŠI.

9.1 Oblasti evaluace

Hodnocení a evaluace prováděná učitelkami

- hodnotí svoji práci a celý vzdělávací proces ve třídě
- provádí individuální hodnocení dětí (pedagogická diagnostika) – vytváří dětská portfolia, vedou o dětech stručné záznamy, doplňují pokroky dítěte v různých oblastech výchovně vzdělávací činnosti
- hodnotí úkoly a cíle TVP, jeho naplnění a soulad se ŠVP i RVP
- zaznamenávají charakteristiku třídy a celkové hodnocení školy včetně vzhledu a podmínek vzdělávání

Hodnocení a evaluace prováděná ředitelkou

- objektivně hodnotí sama svou pedagogickou a řídicí práci
- sebevzdělává se k zefektivnění své pedagogické a řídicí práce
- kontroluje a hodnotí práci učitelky (hospitace během dne, kontrola zápisů v třídní knize)
- hodnotí a kontroluje práci provozních zaměstnanců (plnění úkolů vyplývajících z pracovních náplní)

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

- naslouchá připomínkám rodičů, spolupracovníků, zřizovatele, veřejnosti (využívá je v plánování dalších činností)
- hodnotí funkčnost a aktuálnost TVP, ŠVP a jejich soulad s RVP
- hodnotí celkovou práci školy, její vzhled a okolí

Hodnocení a evaluace prováděná provozními zaměstnanci

- hodnotí svoji vlastní práci
- hodnotí činnost školy ze svého pohledu

Hodnocení a evaluace prováděná rodiči dětí

- denní běžná komunikace při předávání dítěte
- názory, připomínky, náměty při rodičovských schůzkách, individuálních pohovorech, konzultacích
- dotazník pro rodiče

Hodnocení a evaluace prováděná dětmi

- hodnotící kruh k dennímu tématu (co mě bavilo a co ne)
- vyjádření spokojenosti (na co se těší, na co ne a proč)
- vytváření pravidel chování a kontrola jejich dodržování

Hodnocení a evaluace prováděná zřizovatelem

- vlastní kritéria hodnocení stanovená zřizovatelem (efektivnost využití rozpočtu, včasné předávání povinných dokumentů, spokojenost rodičů a veřejnosti se školou, péče o svěřený majetek, prezentace školy na veřejnosti...)

Hodnocení nadřízenými orgány, ČŠI

- podle jejich vlastních směrnic a kritérií

9.2 Prostředky evaluace

- pozorování, diskuze, analýza dokumentů – pedagogické a provozní porady
- hospitace, hodnotící dotazník
- přímá kontrola (dodržování pracovní doby, kontrola třídní knihy)

Mateřská škola Lípánek, Prosenická Lhota ŠVP PV Lípánek

- rozhovory s rodiči, dotazníky, společné akce, fotodokumentace
- pozorování, diskuze, rozhovory s dětmi, analýza dětských prací, portfolia
- individuální hodnotící listy dětí, diagnostické záznamy
- hodnocení týdenního programu vzdělávací činnosti
- hodnocení výchovně vzdělávací práce a celkového vzhledu školy
- vlastní hodnocení školy

9.3 Evaluace procesů v mateřské škole

Mateřská škola má vytvořen vlastní hodnotící (evaluační) systém. Nastavení a vyhodnocování procesů v mateřské škole vede k plnění stanovených záměrů a cílů.

Učitelky připravují TVP, tak, aby svým obsahem odpovídal věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí a formou způsobu práce učitelek. Délku a prolínání témat si určují učitelky. Jednotlivá podtémata rozpracovávají s využitím přirozených okolností (všímají si okolního dění, vyhodnocují vzdělávací situaci vzhledem k tomu, co reálný život přináší). Učitelky nemusí dodržovat vše, co si naplánují. Zdůvodnitelný odklon od plánu je pozitivním jevem (učitelka zváží situaci a podle toho se rozhodne). Po ukončení každého podtématu učitelky vyhodnocují jeho naplňování.

V průběhu vzdělávacího procesu učitelky promyšleně sledují projevy dětí, vyhodnocují pokroky v jejich rozvoji a učení (pedagog si stanoví, čeho je třeba si u dětí všimnout, podle čeho lze posuzovat, zda vzdělávání postupuje v souladu se záměry).

Učitelky také sledují vlastní kroky a uvědomují si rizika (zvažují a vyhodnocují, co se zdařilo či nezdařilo, jak postupovat, nač dát pozor, čeho se vyvarovat).

Některé z uvedených činností probíhají zcela samozřejmě, aniž si učitelky uvědomují, že provádí činnosti evaluační. Chceme, aby se práce se zpětnou vazbou stala více cílenou a systematickou a mohla tak být více účinná. Zatím jsou pro učitelky nejcennějším zdrojem informací děti a jejich rodiče. Jejich spontánní reakce, postoje a chování poskytují učitelkám okamžitou zpětnou vazbu jejich práce.

Použitá literatura:

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (úplné znění k 1. 9. 2017)

Manuál k přípravě školního/ třídního vzdělávacího programu

Vyhláška č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů